

21 балла, «неудовлетворительно» – менее 15 баллов. *Воспитательное воздействие*: «отлично» – свыше 18 баллов, «хорошо» – от 14 до 18 баллов, «удовлетворительно» – от 10 до 14 баллов, «неудовлетворительно» – менее 10 баллов. Итоговая оценка лекции определяется как среднее арифметическое число элементов оценки с переводом в 100-бальную шкалу за шкалою ECTS.

Список використаних джерел

1. Староста В.І. Контроль навчальних досягнень студентів: мотиваційний аспект. /В. І. Староста, Г. В. Товканець. // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Педагогіка та психологія»: збірник наукових праць / гол. ред. Г. В. Товканець. – Мукачево: МДУ, 2017. Випуск 1 (5). – с.39-42.
2. Положення про моніторинг і контроль якості освіти: навч. – мет. вид. Мукачево: МДУ, 2013. – 40 с.
3. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі: навч. посібник. /В. М. Нагаєв. – К.: ЦУЛ, 2007. – 232 с.
4. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи: навч. посібник. – /А. І. Кузьмінський. – К.: Знання, 2005. – 486 с.

УДК 373.2.015.31.06:372.46

ЮРТИН В.В.
БАРНА Х.В.
Мукачівський державний університет, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК МОВЛЕННЕВОЇ ВЗАЄМОДІЇ В СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ

Останнім часом педагоги-практики все частіше констатують, що в багатьох дошкільників виникають труднощі в спілкуванні з однолітками. Багато дітей не вміють звернутися до іншої дитини, домовитися з нею з будь-якого питання, соромляться відповідати одноліткам. Вони не можуть підтримати розмову, адекватно висловити свою симпатію чи антипатію, тому часто конфліктують або намагаються усамітнитися. У той же час товариськість, уміння контактувати з оточуючими однолітками – необхідна складова самореалізації дитини, її успішності в різних видах діяльності. Формування цієї здатності – важлива умова повноцінного психологічного розвитку дитини, а також одне з основних завдань підготовки її до подальшого життя. Для дітей дошкільного віку мовленнєва взаємодія містить знання того, що сказати й у якій формі висловити свою думку, розуміння того, як інші будуть сприймати сказане, уміння слухати й чути співрозмовника [2].

Згідно з Базовим компонентом дошкільної освіти, проблема формування навичок мовленнєвої взаємодії дошкільника визначається мірою сформованості в дитини знань, умінь та навичок, пізнавальних і соціальних мотивів, потреб та інтересів, а також інших психічних новоутворень, які становлять базис її особистісної культури. Достатній рівень мовленнєвих досягнень дає дитині можливість реалізувати як соціальну, так й інтелектуальну активність у колі однолітків. [1].

Однією з основних умов повноцінного психофізичного розвитку дитини й підготовки її до навчання в школі – це своєчасне оволодіння мовленнєвими вміннями й навичками [5].

Мовленнєва взаємодія – це об'єднання, координація й взаємодоповнення зусиль учасників спілкування для визначення, наближення й досягнення комунікативної мети й результату мовними засобами. Мовна взаємодія є важливою умовою організації навчальної роботи дошкільників у процесі занять, за допомогою яких можна раціонально використати час заняття, активізувати мовленнєву діяльність дітей, підвищувати розвиваючий ефект навчання.

Розширення змісту потреб у мовленнєвій взаємодії спрямовує увагу дитини на нові аспекти дійсності: на пізнання світу людей і взаємин з оточенням, світу природи, предметно-практичної та художньої дійсності. Щоб розвивати ці навички дитини, необхідно ставити перед нею нові завдання спілкування, міркування, які потребують нових засобів реалізації цілей комунікації.

Організуючи спілкування дошкільників, педагог, на думку О. Кононко, має дотримуватися основних правил позитивного спілкування та взаємодії:

- *розмовляти мовою партнера;*
- *поважати партнера, підкреслювати його значущість;*
- *підкреслювати спільність – «ми з тобою схожі»;*
- *вияв інтересу до проблем [4].*

Мовленнєва взаємодія повинна бути в усіх видах діяльності дітей.

Незважаючи на всі проблеми взаємодії у старших дошкільників, можна впевнено сказати, що розвиток мовленнєвих навичок взаємодії старшого дошкільника з однолітками в цьому віці підіймається на якісно новий ступінь. Шестирічні діти повністю готові до мовленнєвої взаємодії, бо в них майже сформовані комунікативно-мовленнєві навички:

- уміють установити контакт з партнером зі спілкування з використанням невербальних та мовних засобів;
- уміють аналізувати емоційний та інформаційний зміст ситуації;
- уміють сприймати, розуміти та застосовувати засоби спілкування;
- розвинуті мовні (лінгвістичні) уміння;
- уміють контролювати, оцінювати, аналізувати особисте мовлення, варіювати мовне висловлювання відповідно до досягнутого результату;
- використовують гнучкість, варіативність, творчість у використанні засобів спілкування [3].

Таким чином, у дітей старшого дошкільного віку треба розвивати навички мовленнєвої взаємодії засобами новітніх технологій, за допомогою яких діти навчаються створювати (проекувати) ідеї, пропозиції, задуми, знаходити односторонні, узгоджувати свої дії з партнерами, виявляти активність в умовах кооперативної взаємодії з партнерами, виявляти активність в умовах взаємодії з людьми, і проявляти свою соціальну розвиненість.

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні / під ред. О. Л. Кононко // Дошкільне виховання. – 1999. – № 1. – С.6–19.

2. Выготский Л. С. Мышление и речь / Л. С. Выготский. – Лабиринт., 1999, – 275 с.
3. Коментар до Базового компонента дошкільної освіти в Україні : наук.-метод. посіб. / наук. ред. О. Л. Кононко. – К. : Ред. журн. «Дошкільне виховання», 2003. – 243 с.
4. Кононко О. Л. Виховуємо соціально компетентного дошкільника: навч.- метод. посіб. до Базової програми розвитку дитини дошкільного віку «Я у світі» / О. Л. Кононко. – К. : Світич, 2009. – 208 с.
5. Леонтьев А. А. Язык, речь, речевая деятельность / А. А. Леонтьев – М., 1969.–214 с.

УДК373.31.015.31:17.022.1:39

ЯКУБЕЦЬ С. В.
БРИЖАК Н. Ю.
Мукачівський державний університет

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ТРАДИЦІЇ ТА ОБРЯДОВІСТЬ У МОРАЛЬНОМУ ВИХОВАННІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Народ і виховання – ці два поняття взаємопов'язані, вони не можуть існувати одне без одного. Адже так повелося в історії людства, що кожен народ від покоління до покоління передає свій суспільний та соціальний досвід, духовне багатство як спадок старшого покоління молодшому. Саме так створюється історія матеріальної і духовної культури нації, народу, формується його самосвідомість. Народ завжди виступає вихователем молодшого покоління, а виховання при цьому набуває народного характеру. Тільки народне виховання, зауважував К. Ушинський, є живим органом в історичному процесі народного розвитку, таке виховання набуває надзвичайної впливової сили на формування національного характеру, національної психології людини.

Над проблемою виховання дітей на основі народних традицій та обрядовості працювало багато дослідників, це зокрема праці, в яких розкрито особливості виховання дітей у традицій українській сім'ї (О. Вишневський, А. Даник, В. Пустовий); визначення педагогічного потенціалу українських народних традицій і обрядів у виховному процесі (К. Журба, О. Кузик, Г. Майборода, М. Стельмахович); спільна діяльність батьків, дітей і педагогів у сюжетних діях календарно-обрядових свят (О. Воропай, Б. Грінченко, І. Огієнко).

Моральне виховання – це цілеспрямоване формування моральної свідомості, розвиток моральних почуттів і вироблення навичок і звичок моральної поведінки [1].

Традиція (від лат. traditio – передача –це досвід, звичай, погляди, смаки, норми поведінки, що склалися історично і передаються з покоління в покоління. Мета традиції полягає в тому, щоб закріплювати й відтворювати в нових поколіннях уставлені способи життєдіяльності, типичні поведінки[3].

Обряди – це символічні дії, приурочені до відзначення найважливіших подій у житті людських гуртів, родин, окремих осіб. Відмінною особливістю обряду є його символічність, умовність, образність. Слід наголосити на необхідності широкого впровадження в практику виховної роботи у школі заходів саме на основі народних традицій та обрядів. Це необхідно тому, що в наш складний час стресів та психологічного перенапруження дитини їй необхідно час від часу це напруження

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>